

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**Γενική Γραμματεία Εταιρικού Συμφώνου
Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής κι Επιχειρησιακής
Υποστήριξης ΕΣΠΑ
Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και
Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)**

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 1166

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, 3ος όροφος,
10563, Αθήνα
Πληροφορίες: Αθανάσιος Παπαηλιού
Τηλέφωνο: 210 3742069
Email: a.papailiou@minfin.gr

**Προς: Δ/ση Διαχείρισης Δράσεων
ΟΧΕ/ΒΑΑ Δ. Πειραιά
Μακράς Στοάς 15
185 35 Πειραιάς**

Θέμα: Γνωμοδότηση για την ύπαρξη ή μη στοιχείων Κρατικών Ενισχύσεων σε πράξεις προς ένταξη στην πρόσκληση με τίτλο «Κατασκευή συγκροτήματος Κοινωνικού Πολυχώρου για χρήσεις Αθλητισμού, Πολιτισμού και Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών στην περιοχή των Καμινίων του Δήμου Πειραιά»

Σχετ: Το από 12/09/2024 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Υπηρεσίας σας (αρ. πρωτ. εισερχομένου ΥΠΕΘΟΟ 129848/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1166/12-09-2024).

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού με το οποίο μας κοινοποιήθηκε, προς γνωμοδότηση αναφορικά με ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης, το σχέδιο πρόσκλησης με τίτλο «Κατασκευή συγκροτήματος Κοινωνικού Πολυχώρου για χρήσεις Αθλητισμού, Πολιτισμού και Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών στην περιοχή των Καμινίων του Δήμου Πειραιά», λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το σχέδιο της πρόσκλησης, η προτεινόμενη δράση αφορά στην κατασκευή κτιριακού συγκροτήματος που θα στεγάζει έναν Κοινωνικό Πολυχώρο με χρήσεις Αθλητισμού, Πολιτισμού και Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών και Παιδιών ΑΜΕΑ στην περιοχή των Καμινίων του Δήμου Πειραιά.

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Τα Καμίνια αποτελούν μια από τις πιο γνωστές εργατικές και λαϊκές συνοικίες του Πειραιά, η οποία εκτείνεται στο πίσω μέρος του καπνεργοστασίου Κεράνη, από την Πειραιώς μέχρι την περιοχή του Ρετσίνα και δυτικά συνορεύει με την Παλαιά Κοκκινιά.

Η περιοχή αντιμετωπίζει σημαντικές ελλείψεις ως προς την προσβασιμότητα, ποιότητα και πληρότητα του τοπικού Δικτύου Κοινωνικών Υποδομών και Δομών.

Το έργο κατασκευής ενός κοινωνικού Πολυχώρου με γνώμονα την κάλυψη μέρους αυτών των αναγκών, που εντάθηκαν κατά τα πρόσφατα χρόνια των πολλαπλών κρίσεων υποβιβάζοντας την ποιότητα ζωής των κατοίκων της, είναι σημαντικής αξίας για την περιοχή των Καμινίων και συνολικά του Δυτικού Πειραιά.

Οι νέοι χώροι που θα προσφέρει θα συμβάλλουν σημαντικά στην αναβάθμιση του δημόσιου χώρου και των κοινωνικών δομών του Δήμου. Θα διαμορφωθεί ένας δημόσιος χώρος σύγχρονος και προσβάσιμος, χώρος έκφρασης, άθλησης, δημιουργίας για όλους και παροχής υπηρεσιών κοινωνικής ένταξης.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αθλητική χρήση του χώρου, για την ικανοποίηση προπονητικών αναγκών των ομάδων της περιοχής αλλά και για την αξιοποίηση της αθλητικής υποδομής με κοινωνικούς όρους. Ο αθλητισμός ευνοεί τη διαπολιτισμικότητα και την προώθηση θετικών στάσεων προς τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες μαθητών, μέσα από τη κοινωνική αλληλεπίδραση, τα παιδαγωγικά παιχνίδια, τη γνώση των αθλημάτων, τις ευκαιρίες για ψυχική και σωματική έκφραση, καθώς η φυσική δραστηριότητα παραμένει κοινή «ανθρώπινη γλώσσα» σε όλες τις εθνικότητες και πολιτισμούς.

Σκοπός του έργου είναι η δημιουργία μιας σύγχρονης κοινωνικής υποδομής στην περιοχή των Καμινίων, που θα υπηρετεί

1. Την ανάδειξη του δημόσιου και ανοικτού χαρακτήρα του χώρου.
2. Τον σεβασμό της κλίμακας και του χαρακτήρα της περιοχής.
3. Την υιοθέτηση αρχών βιοκλιματικού σχεδιασμού και λύσεων που βελτιώνουν την προσαρμογή του δομημένου περιβάλλοντος στην κλιματική αλλαγή.
4. Την ανταπόκριση στις κτιριολογικές απαιτήσεις αδειοδότησης των ειδικών χρήσεων.

Το έργο χωροθετείται στο ΟΤ 107α της περιοχής των Καμινίων του Δήμου Πειραιά, εντός οικοπέδου ιδιοκτησίας του Δήμου έκτασης 4,724,15 τ.μ. Εντός του οικοπέδου υπάρχει υφιστάμενο κτίριο του Πολιτιστικού Πολυχώρου «Κώστας Κωσταράκος» επιφάνειας 735,15 τ.μ.

Σε επαφή με το υφιστάμενο κτίριο θα αναγερθεί το νέο συγκρότημα το οποίο αποτελείται από δύο κτίρια τα οποία θα βρίσκονται και αυτά σε επαφή μεταξύ τους και θα στεγάζουν διακριτές χρήσεις.

Το πρώτο κτίριο θα έχει χρήση αθλητικού και πολιτιστικού πολυχώρου με χώρους κλειστού γυμναστηρίου-γηπέδου μπάσκετ και των απαιτούμενων υποστηρικτικών λειτουργιών του (αποδυτήρια αθλητών και διαιτητών, wc, τουαλέτες, γραφεία, αποθήκες, ιατρείο, γυμναστήριο, χώρος φυσιοθεραπείας και αναψυκτήριο).

Το δεύτερο κτίριο θα σχεδιαστεί βάσει προδιαγραφών Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών ΚΔΑΠ αλλά και ΚΔΑΠ ΜΕΑ, για παιδιά με αναπηρία (ΦΕΚ 1397/Β/22-10-2001), έχοντας τη δυνατότητα να στεγάσει 2 κέντρα στο ισόγειο και τον όροφο του.

Ο σχεδιασμός θα υιοθετεί τις αρχές της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής με στόχο περιορισμού των συνεπειών του φαινομένου τις αστικής θερμικής νησίδας στο δομημένο περιβάλλον.

Το κτιριακό συγκρότημα θα σχεδιαστεί με βάση τις ειδικές προδιαγραφές, όπως τις ορίζει το θεσμικό πλαίσιο των ειδικών χρήσεων. Οι ειδικές απαιτήσεις σχετίζονται με τον σωστό σχεδιασμό και την άρτια κατασκευή χώρων αθλητισμού σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού. Επιπλέον αφορούν στην τήρηση των προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) και ΚΔΑΠ ΜΕΑ.

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την πρόσκληση ανέρχεται σε 7.655.365,71€.

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι ο Δήμος Πειραιώς, η Πειραιάς Συν. Μονοπρόσωπη Α.Ε. Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πειραιώς και Νήσων ως εταίρος.

2. Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές. Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C262/01) που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση». «Επιχειρήσεις» θεωρούνται οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Μεταξύ άλλων, ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης συνδέεται πάντα με συγκεκριμένη δραστηριότητα. Μια οντότητα που ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να θεωρείται επιχείρηση μόνο σε σχέση με τον πρώτο τύπο δραστηριοτήτων. Για να γίνει διάκριση μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι κάθε

δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.

3. Στο σημείο 17 της ανωτέρω Ανακοίνωσης (2016/C262/01) αναφέρεται ότι, «το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου το Δημόσιο ενεργεί «ασκώντας δημόσια εξουσία» ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν «υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιες αρχές». Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα εμπίπτει στις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται. Σε γενικές γραμμές, εκτός των περιπτώσεων όπου το οικείο κράτος μέλος έχει αποφασίσει να εισαγάγει μηχανισμούς της αγοράς, οι δραστηριότητες που εκ της φύσεώς τους εμπίπτουν στα προνόμια δημόσιας αρχής και ασκούνται από το κράτος δεν συνιστούν οικονομικές δραστηριότητες».

4. Σύμφωνα με το σημείο 196 της Ανακοίνωσης (2016/C262/01), «Η Επιτροπή σε ορισμένες από τις αποφάσεις της έκρινε ότι, λόγω ειδικών περιστάσεων των υποθέσεων, το μέτρο είχε καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρέαζε καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Στις εν λόγω υποθέσεις η Επιτροπή διαπίστωσε, συγκεκριμένα, ότι ο δικαιούχος παρείχε αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και ήταν απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, και ότι δεν μπορούσε να προβλεφθεί ότι το μέτρο δεν θα είχε παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης». Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση του τοπικού χαρακτήρα ενός μέτρου περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τα εξής:

α) η δραστηριότητα του δικαιούχου αφορά την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε περιορισμένη γεωγραφική ζώνη επιρροής εντός ενός κράτους μέλους,

β) η δραστηριότητα του δικαιούχου, σε συνδυασμό με τον τοπικό χαρακτήρα και τη γεωγραφική θέση της, δείχνει να απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς αποδέκτες λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τα ειδικά (εγγενή) χαρακτηριστικά της δραστηριότητας, τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών/πελατών του προϊόντος/υπηρεσίας, καθώς και το αμελητέο ποσοστό των πελατών από άλλα κράτη μέλη και

γ) η κρατική χρηματοδότηση της δραστηριότητας θα έχει αμελητέο αντίκτυπο στις αγορές και τους καταναλωτές, καθώς δεν προβλέπεται ότι θα προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη που θα θελήσουν να εγκατασταθούν στην εν λόγω περιοχή, για να παρέχουν τη δραστηριότητα αυτή.

Προκειμένου να αξιολογήσει εάν, στην περίπτωση της κρατικής χρηματοδότησης μιας δραστηριότητας, συντρέχουν τα προαναφερθέντα κριτήρια, οπότε δεν επηρεάζεται το ενδοενοσιακό εμπόριο, η Επιτροπή έχει εξετάσει τις παρακάτω παραμέτρους:

- Την περιορισμένη περιοχή εντός του κράτους μέλους όπου δραστηριοποιείται η επιχείρηση και τον μικρό πληθυσμό της περιοχής αυτής (εν προκειμένω, ποια περιοχή θα καλύπτει το έργο και ο πληθυσμός αυτής).
- Αν η δραστηριότητα του δικαιούχου απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς πελάτες, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τα ειδικά (εγγενή) χαρακτηριστικά (π.χ. γλώσσα) της δραστηριότητας, τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών/πελατών του προϊόντος/υπηρεσίας, καθώς και το αμελητέο ποσοστό των πελατών από άλλα κράτη μέλη.
- Τον σκοπό του μέτρου που πρέπει να είναι άλλος από την αύξηση των δραστηριοτήτων του δικαιούχου (γιατί τότε θα μπορούσε να προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη).
- Τυχόν ενδείξεις για ενδιαφέρον επενδυτών από άλλα κράτη μέλη να παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες/προϊόντα.
- Την κατάσταση της σχετικής αγοράς εν γένει (τοπική και όχι διεθνής) τόσο για τον δικαιούχο όσο και για τους ανταγωνιστές του και την κατάσταση του δικαιούχου (κύκλος εργασιών, δυναμικότητα υποδομών, μερίδιο αγοράς).
- Το χαμηλό ποσό της κρατικής χρηματοδότησης.

Ωστόσο, σύμφωνα με τα σημεία 189-192 της ως άνω Ανακοίνωσης, όταν ένα πλεονέκτημα χορηγείται σε επιχείρηση που δραστηριοποιείται σε αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, καταρχήν θεωρείται ότι νοθεύει τον ανταγωνισμό και ότι είναι ικανό να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, ακόμη και όταν η επιχείρηση παρέχει μόνον τοπικές ή περιφερειακές υπηρεσίες και δεν παρέχει καμία υπηρεσία εκτός της χώρας προέλευσης (π.χ. ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες, προγράμματα εκπαίδευσης, υποστήριξης και συμβουλευτικής των οικογενειών ή/και των φροντιστών κ.λ.π.), καθώς επιχειρήσεις άλλων κρατών-μελών θα μπορούσαν ενδεχομένως να ενδιαφερθούν να παράσχουν αυτές τις τοπικές υπηρεσίες (και μέσω του δικαιώματος εγκατάστασης).

Επομένως, ο τοπικός χαρακτήρας ενός μέτρου κρατικής χρηματοδότησης προς μία επιχείρηση, εάν μπορεί με βάση τις προβλέψιμες συνέπειές του, να επηρεάσει τις ενδοενοσιακές συναλλαγές, αξιολογείται κάθε φορά *ad hoc*, προκειμένου να διευκρινιστεί εάν η χρηματοδότηση αποτελεί κρατική ενίσχυση.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση υποδομών, επισημαίνεται ότι η δημόσια χρηματοδότηση υποδομών που δεν προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης εξαιρείται κατ' αρχήν από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων και συνεπώς η ανέγερση

υποδομών για μη εμπορική χρήση δύναται να εξεταστεί υπό το πρίσμα αυτό (σημείο 203 της Ανακοίνωσης).

Ωστόσο, σε περίπτωση που μια υποδομή χρησιμοποιείται τόσο για οικονομικές όσο και για μη οικονομικές δραστηριότητες, η δημόσια χρηματοδότηση για την κατασκευή της θα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις μόνο στον βαθμό που καλύπτει τις δαπάνες που συνδέονται με τις οικονομικές δραστηριότητες (σημείο 205 της Ανακοίνωσης).

Εάν, σε περίπτωση μεικτής χρήσης, η υποδομή χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά για μη οικονομική δραστηριότητα, η Επιτροπή θεωρεί ότι η χρηματοδότησή της ενδέχεται να μην εμπίπτει καθόλου στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η οικονομική χρήση παραμένει αμιγώς επικουρική, ήτοι για δραστηριότητα που συνδέεται άμεσα με τη λειτουργία της υποδομής και είναι απαραίτητη για αυτήν ή είναι συνυφασμένη με την κύρια μη οικονομική χρήση της. Αυτό πρέπει να θεωρηθεί ότι συμβαίνει όταν οι οικονομικές δραστηριότητες αναλώνουν τις ίδιες εισροές όπως και οι μη οικονομικές δραστηριότητες, για παράδειγμα υλικό, εξοπλισμό, εργασία ή πάγιο κεφάλαιο. Οι βοηθητικές οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να παραμένουν περιορισμένης εμβέλειας όσον αφορά τη δυναμικότητα της υποδομής (σημείο 207 της Ανακοίνωσης).

5. Ως εκ τούτου, στην περίπτωση που στόχος της πρόσκλησης είναι η δημιουργία ενός σύγχρονου και δημόσιου χώρου έκφρασης, άθλησης, δημιουργίας προσβάσιμου δωρεάν για όλους και παροχής υπηρεσιών κοινωνικής ένταξης και οι προτεινόμενες δράσεις θα λάβουν χώρα σε περιορισμένη γεωγραφική περιοχή με μικρό πλήθος ωφελούμενων που θα επικεντρώνεται σχεδόν αποκλειστικά στον τοπικό πληθυσμό, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι οι δράσεις αυτές έχουν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και δεν είναι ικανές να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών (υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζονται τα αναφερόμενα στην παράγραφο 4).

6. Ωστόσο, εάν η εν λόγω υποδομή έχει μεικτή χρήση και χρησιμοποιηθεί και για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας (π.χ. χρήση χώρου με αντίτιμο για τη διοργάνωση πολιτιστικών ή/και αθλητικών και λοιπών εκδηλώσεων), τότε ενδέχεται να ανακύπτουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων τα οποία δύναται να εξεταστούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014.

Βάσει του άρθρου 55 του εν λόγω Κανονισμού, «Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές», οι ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση

κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου Ι.

Οι αθλητικές υποδομές δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από έναν μόνο χρήστη στον τομέα του επαγγελματικού αθλητισμού. Η χρήση των αθλητικών υποδομών από άλλους χρήστες του επαγγελματικού ή μη αθλητισμού αντιπροσωπεύει ετησίως τουλάχιστον το 20 % του χρόνου χρήσης. Εάν οι υποδομές χρησιμοποιούνται από πολλούς χρήστες ταυτόχρονα, υπολογίζονται τα κλάσματα που αντιστοιχούν στον χρόνο χρήσης.

Οι πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, με εξαίρεση τα πάρκα αναψυχής και τις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, αποτελούν εγκαταστάσεις ψυχαγωγίας πολυλειτουργικού χαρακτήρα και προσφέρουν, ιδίως, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες. Η πρόσβαση στις αθλητικές εγκαταστάσεις ή στις πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων.

Εάν οι αθλητικές υποδομές χρησιμοποιούνται από επαγγελματικά αθλητικά σωματεία, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να δημοσιοποιούνται οι όροι τιμολόγησης για τη χρήση των υποδομών αυτών

Κάθε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος για την κατασκευή, την αναβάθμιση και/ή τη λειτουργία της αθλητικής υποδομής ή της πολυλειτουργικής ψυχαγωγικής υποδομής γίνεται με ανοικτή διαδικασία, με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ισχυόντων κανόνων σύναψης δημόσιων συμβάσεων.

Η ενίσχυση μπορεί να λάβει τη μορφή: α) επενδυτικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων για την κατασκευή ή την αναβάθμιση αθλητικών υποδομών και πολυλειτουργικών ψυχαγωγικών υποδομών β) ενισχύσεων λειτουργίας για αθλητικές υποδομές.

Για τις επενδυτικές ενισχύσεις σε αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού.

Για τις επενδυτικές ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

Για τις ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν τα 2,2 εκατ. EUR, το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθορίζεται, αντί με τη μέθοδο που αναφέρεται στις παραγράφους 10 και 11 (του σχετικού άρθρου), στο 80 % των επιλέξιμων δαπανών».

6. Βάσει των παραπάνω και δεδομένου ότι δεν είναι σαφές το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο δύναται να εμπίπτουν οι προτεινόμενες πράξεις, για την πλήρωση του κριτηρίου της συμβατότητας με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων, κάθε πράξη της εν λόγω πρόσκλησης πρέπει να αξιολογηθεί διακριτά.

7. Για την πλήρη κάλυψη του θεσμικού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων και για ασφάλεια δικαίου, κρίνεται απαραίτητο να προστεθούν στο διατακτικό της πρόσκλησης τα ακόλουθα:

- Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

8. Στο κεφάλαιο 3 «Επιλεξιμότητα» του σχεδίου της πρόσκλησης και ειδικότερα στο σημείο 3.4 να προστεθεί το εδάφιο «με την επιφύλαξη της τήρησης των κανόνων του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων».

Επίσης, θα πρέπει να προστεθούν τα παρακάτω εδάφια:

- Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων.

Για να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές.

Προκειμένου να αποφευχθεί η χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος κατά την προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών στο πλαίσιο υλοποίησης έργων, είναι αναγκαίο οι προμήθειες / υπηρεσίες / εργολαβίες να πραγματοποιηθούν μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαγωνιστικής διαδικασίας, με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.

- Έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και εξετάζονται σύμφωνα ανάλογα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (Κανονισμός De Minimis). Στις περιπτώσεις, που τελικά κριθεί ότι η προτεινόμενη δράση ή τμήμα δράσης εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής της μέσω της χρήσης του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού) ή του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας μέχρι του ποσού των 300.000 ευρώ., ανά περίπτωση.

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση της κρατικής ενίσχυσης το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ιδίους πόρους του δικαιούχου.

Για δράσεις που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού, είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση, στοιχεία προκειμένου να εξεταστεί η εκπλήρωση των προϋποθέσεων του Γενικού και Ειδικού Μέρους του Κανονισμού αυτού.

Υπενθυμίζεται ότι για δράσεις που θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831, είναι απαραίτητο να περιέχεται στο φάκελο του έργου Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας καθώς επίσης και να ελέγχεται το σύνολο των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας του Κανονισμού.

Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση που στις προτεινόμενες δράσεις περιλαμβάνεται και προμήθεια εξοπλισμού, ο οποίος θα παραμείνει στην κυριότητα/ιδιοκτησία του δικαιούχου μετά την ολοκλήρωση του έργου, τότε θα πρέπει είτε να διασφαλισθεί ότι ο εν λόγω εξοπλισμός δεν θα χρησιμοποιηθεί για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας (έως το χρόνο απόσβεσης του πάγιου εξοπλισμού) είτε η υπολειμματική αξία του εξοπλισμού να ληφθεί υπόψη ως έσοδο, για τον υπολογισμό της ενίσχυσης.

9. Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με αρ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων»:

- Μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων, κάθε πρόταση πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού.

- Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης.

Επιπλέον και εφόσον για την υλοποίηση της πράξης χρησιμοποιηθεί άρθρο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, πρέπει:

- με την έκδοση της απόφασης ένταξης πράξης, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει άμεσα να συμπληρώσει και να διαβιβάσει την ΕΥΚΕ ΧΕ το Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΓΑΚ) που περιλαμβάνει συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που απαλλάσσονται σύμφωνα με τους όρους του εν λόγω Κανονισμού, προκειμένου η ΕΥΚΕ ΧΕ να προβεί στην ηλεκτρονική υποβολή της πράξης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού) μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής SANI, εντός των καθορισθέντων χρονικών ορίων που τίθενται στο άρθρο 11 του ΓΑΚ.
- σε περίπτωση που η χορηγηθείσα κρατική ενίσχυση αφορά σε ποσό 100.000 € και άνω, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει να αποστείλει στην ΕΥΚΕ ΧΕ τα στοιχεία που απαιτούνται για τη δημοσιοποίηση χορηγηθείσας μεμονωμένης κρατικής ενίσχυσης στην εφαρμογή TAM (Transparency Award Module) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατ' εφαρμογή της με αρ. πρωτ. 12163/ΕΥΚΕ/4902/27.01.2017 επιστολής της ΕΥΚΕ με θέμα «Υποχρέωση και διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων κρατικών ενισχύσεων» (Παράρτημα ΙΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΓΑΚ)).

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ διατηρεί το

δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραϊτης

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
- Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης
- ΕΥΚΕ - ΧΕ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

